

Egy társalgás töredéke

Mennyivel maradtam adósa e néhány délutánnak?
A felnyitott szerzők nyílt vitájának.
Sacra conversacione.

Egy szerzetes vidám készülődése a könyvtár csöndjében.
Utalások vezetnek szimbólumokkal terhelt termeken.
Fényesre csiszolt csontok, hierarchikus tükrök.
Az idő homályosan kivetítődik, mint megmentett
magyarázatra szoruló töredék.

„Mi, a megértett és újrahasznált nyelv,
magunkra vesszük a földből való nem anyagát,
a csontok által táplált, híg egyiptomi iszapot.
Alámerülünk a megnevezésekbe:
az új földről az új eget fürkészük.
Ülünk szerzőink partján és adósa maradunk a
magyarázóknak.”

A gondoskodás távlatai

De musst dein Leben andern.

Egy elégiához illő hatalmas szárnycsapás nyomai
a belső képek végtelenített kiállításán.
Egy idegen test magához vonja finom anyagukat,
és észrevétlen kiemeli szívem.

Kik galériákba jártok, hányszor álmodtok
madarakkal, felismerhető műalkotásokkal,
a vér gyönyörű állomásaival?
Mitológiai láncolat fűzi össze őket a festéket
beszívó szöveggel, a műterem illatú tengerekkel.

Futáraitok elkeveredtek az égövek között.
Összezártak minden kigondolhatót,
bár ne szorulóknak segítségükre,
bár meglepődve nevezném nevüket:
maradon nyoma a gondoskodásnak.

Megtelepedések

Izmos férfiak fognak közre életrevaló nőket.
Egymáshoz hasonlítják másságukat és karmaikat
értelmes mozdulatokkal próbálják felszabadítani
a láncok alól.

Az úton, mely hozzájuk vezetne, a Föld és az
Ég közé kényszerített épület áll:
majdem eltakar.

Lehajolok megvizsgálni ezt a helyet —
innen még látom őket. Hajlásuk emlékére teszi
most a térdem azt, mit a Nap, hogy így
mögéjük ereszkedett.

Kiegészítés a párdúcokról

Ki valaha elindult,
s a természet moráját figyelte,
hallhatóvá tette magát.

A víz emésztését, a növények
szerelmét kitanulta.

Mi leszünk kevesebbek a szavaktól.
S megnyitja ereit a templom lépcsőjén
a zarándoktól menekülő párdúc.

Lábak alatt látom a prémet.
Sóhaját szavaim között
ki fedezi fel
lebegő sírhelyét?

Kérdőjelek

Tájak, keresztek

Vannak, akik csak úgy tudják elképzelni
őket, ha biztosan tudják mondjuk, hogy mit
gondolnak arról, ha sötét a nap vagy ha esik az
eső, tudják, hogy hogyan állnak meg egy
utcasarkon az eléjük táruló látványt csodálva,
hogyan hajolnak le megsimogatni
egy korcs kutyát vagy tudják, hogy hogyan
gondolnak egykori önmagukra. Vannak te-
hát olyanok, akik nem tudják elképzelni
őket, s csak akkor tudnak beszélni róluk, ha
látták őket bemenni egy élelmiszerüzletbe
vagy felemelni a poharat, melyben valami
ismeretlen ital pezseg. Vannak, akik nem
tudják elképzelni a költőket, csak *ismerni*
tudják, csak *ismerni* szeretik őket.

Baka Istvánt lehet ismerni. Be lehet bal-
lagni hozzá a szerkesztőségbe, le lehet ülni
az asztal mellé, oldalt, egy kemény, párna
nélküli székre, lehet szipákolni a pipadohá-
nya füstjét, elfogadni egy korty szeszt, mely
színes üdítőkben nyer enyhülést, s melles-
leg, csak úgy, nem félvállról, hanem igenis
két vállal, mégis *panyókán* picit, neki lehet
veselkedni a verseknek is. Olvasni őket,
beszélni vagy hallgatni róluk. Persze el is
lehet képzelni Baka Istvánt a költőt, talán
szakállasnak, szemüvegesnek, kissé mindig
zavartnak, ahogy hirtelen felnevet, aztán
elkomorul vagy egészen elnehezedik, sú-
lyos lesz, szinte mozdíthatatlan, kemény
forma és alak, mint a versei, olyannak is
képzeltető.

Tizenöt éve jelent meg első kötete, a
Magdolna-zápor, 1981-ben a Tűzbe vetett
evangélium, míg versekkel, kötetben utol-
jára 1985-ben, az évtized legkegyetlenebb
ön- és világsorselemző művét tartalmazó
Döbling-ben jelentkezett. Az Égtájak cél-
keresztjén pedig, melyet most vehetünk
kezünkbe, már válogatás és néhány friss
mű: A válogatás, egy költő műveinek válo-
gatott kiadása talán többet elárul az eddigi
munkáról, mint a kritikai elemzések, vissz-

hangok, hiszen ezekbe a kötetekbe a költők
maguk választják verseiket. Rostálnak te-
hát és méregetnek, újraolvasnak, kidobnak
és visszatesznek, találkoznak eltűnni ké-
szülő önmagukkal, s aztán ott áll majd a
könyv, maguk helyett persze, a könyv,
amiben minden megvan magukból, mit
őrizniük kellett. Baka István költészete is
tisztán és pontos kontúrokkal mutatkozó.
Ideje alkonytól alkonyig tart, de anélkül,
hogy *hajnalodnék*, tehát kevés a fény ebben
a költészetben, benne mocskos sötétek sza-
kadékával szabdalat labirintus, melyet főt-
ról a dermesztő úr, lentről a vigyorgó pokol
határol, melyben a történelem sántánjai jár-
ják örökös táncukat. Folyamatosan *ugyan-
az* van jelen, a *jelen*, melyben illúzióinak,
vágynak legfőljebb a szenvedés újabb és
újabb állomásaiként van szerepe. Nagy for-
mák, vissza-visszatérő motívumok árnyai,
nagy és komor zenék között, néhány szo-
nett csöndje, néhány örömteli pillanat, mi-
kor felidéződik egy-egy kedves poéta-rokon
világa, néhány lépés ezeken a kölcsön-tá-
jakon, aztán újra és megint az, ami csak Baka
István. Akit rendeltek állani, égtájak cél-
keresztjén, *jelben* és *vértzetben* várni az elér-
kezőt, a szívben és a szájon ennyi kéréssel
csupán:

*Talán te írod, Istenem,
a föld színére versedet?
Hozzád fohászokodom — nekem
add meg, hogy benne rím legyenek!*

*És hogyha rímnek engemet
elég tisztának nem találsz,
beérem azzal is — legyenek
versedben asszonánc!*

Ahogy olvassuk, úgy képzeljük, a min-
denségben rímek csengenek.

(balog)

Folyóiratszemle: Sola scriptura

Napjainkban már észre
sem vesszük, ha egy új lap
jelenik meg. Vallásos iro-
dalmunk a minap egy igé-
nyes tartalmú és stílusú új
folyóirattal, a JÓ HÍR-rel
gazdagodott. E lap nem-
csak megjelenésében, de
szemléletében is új, amit

alcíme is jelez: Bibliai fo-
lyóirat. Mindössze egyet-
lenegy dologra irányítja a
figyelmet, a Bibliára, mely
általában mindenki köny-
vespolcán megtalálható,
jöllehet, gyakran teljesen
olvasatlanul. Az emberek
általában idegenkednek
ettől a könyvtől, mely ta-
lán a legjobban ismeri az
embert. Igen találó a Kier-
kegaard „Önvizsgálat”
című művéből idézett tü-
kőrhasonlat, ami a most
megjelent első számban
olvasható. Kierkegaard a
Szentírást, mint tükröt ál-
lítja elénk. Az ember sok-
kal inkább a tükröt vagy a
keretet nézi, mintsem ön-
magát benne. Az embere-
ket két részre osztja Kier-
kegaard: „egy nagy rész
sohasem olvassa az Isten
igéjét, egy kisebb rész meg

így vagy úgy tudomá-
nyosan elolvassa, tehát nem
olvassa Isten igéjét, ha-
nem a tükröt szemléli”.
Pedig a Bibliát bárki meg-
értheti, hiszen a gondolko-
dás mindannyiunk közös
java.

A kereszténység törté-
nete során gyakran eltért a
bibliai tanítástól, így ele-
rőtlenedett, széttörede-
zett. Nem minden alap-
 nélkül jegyzi meg Kierke-
gaard, hogy „a keresztény-
ség elterjedése megszün-
tette a kereszténységet”.
Aki ismeri a történelmet,
tudja, hogy a középkori
hitvilág teljesen más, mint
a Biblia világa. A Bibliát
általában úgy tartjuk szá-
mon, mint alapvető mű-
veltségünk fontos részét,
azonban azt is látnunk
kell, hogy kultúránk
egyáltalán nem építette
magába, sőt, igyekezett
mindig valami mással he-
lyettesíteni.

E lap alapvetően, kizá-
rólag a Szentíráshoz kon-
centrál, s a gyakran feltett
sohasem olvassa az Isten
igéjét, egy kisebb rész meg

dik evangéliumból adja
meg a választ: az Isten
szava az igazság (Jn 17,
17).

A folyóiratban nagy je-
lentőséget kapnak a művé-
szetek is, a tisztán biblikus
ihletésű, igazi keresztény
szellemű, megszólító erejű
képzőművészeti, iro-
dalmi, zenei alkotások.

A múlt században Dosz-
tojevskij is felismerte,
hogy a Biblia mindenki
számára hordoz mondani-
valót. 1978-ban így ír erről
levelében Ozmidovon ke-
resztül mindannyiunk-
nak: „Jó lenne, ha ön is
elolvassná az egész Bibliát
fordításban. Egészében
csodálatos benyomást tesz
az emberre ez a könyv.
Minden bizonnyal rá fog
ébredni, hogy az emberi-
ségnek nincs és nem is le-
het még egy ilyen könyve.
Igen, rá fog ébredni, akár
hisz ön, akár nem.”

A JÓ HÍR nemcsak a hí-
vőkhoz szól, célja, hogy
mindenkihez közelebb
hozza a Bibliát, aki érdek-
lődik iránta.

KALMÁR ZOLTÁN